

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Sebastiani Castellionis Sacrorvm Dialogorum Libri
Qvatvor, Qvos Postremo Ipse Recognovit: Argvmenta
Singvlis Dialogis Praeposvit, Et Sententias Svbiecit ...**

Châteillon, Sébastien

Francofurti, 1761

VD18 12886300

Fornax.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18303

Deus est Deorum, Regumque dominator, & ob-
fcurorum explicator, postquam tu rem tam pro-
funda ignorationis caligine demersam, potuisti in
lucem eruere.

SENTENTIA.

*Deus arcana sua piis, & per pios etiam aliis
patefacit. Omnia in deterius abeunt. Usque ad
adventum Christi imperium æternum est.*

F O R N A X. Dan. 3.

A R G V M E N T V M.

Nabuchodonosor Babylonix Rex erectam
a se statuam auream imperat a cunctis suis
populis congregatis adorari. Hoc cum Si-
dracus, Mesacus, & Abednego Judæi facere
recusassent, in ignis fornacem conjiciuntur.
Sed cum ab igne indemnes fuissent, Nabu-
chodonosor ipsorum Deum solum esse con-
fessus, imperat adorari.

*Sidracus, Mesacus, Abednego, Præco, Dela-
tores, Nabuchodonosor, Proceres.*

Quorsum pertinet tanta hominum multitudo,
a tam diversis nationibus in hunc locum
convocata? *M.* Nescio, nisi quod, dum video
immanem illam statuam, jussu Regis erectam,
metuere incipio, ne quid Rex impium cogitet.
A. Ego quoque valde commoveor: ac ne velit
eam adorari, vereor. *S.* Quid agemus igitur,

fi just
hoc q
Qua
nem,
inanis
bere ?
aut co
preca
mus i
Satis
pus fu
per in
excus
qui n
unus
Deo
anim
hone
libet
dant
Deu
ses?
& fo
de v
laud
anim
& vi
proc
a) D
b) E
t

fi iusserit? *A.* Nos vero non adorabimus: etiam hoc quidem esset Deo cultum renunciare. *S.* Qua tandem istud ratione? *A.* Rogas? Hominem, vivam Dei immortalis effigiem, ad pedes inanis & stupidi rei mortalis simulachri procumbere? Quid indignius, aut magis impium fieri aut cogitari potest? *M.* At licebit, periculi deprecandi gratia, cultum simulare, cum tamen animus in Deo semper fixus hæreat. *A.* Apage sis: Satis ne se viro probaret mulier, si cum alteri corpus suum prostitueret, se tamen virum suum semper in animo ferre diceret? Hæccine tibi justa excusatio videretur? *M.* Nequaquam. *A.* Atqui non minus est hoc absurdum. Tune, qui unus es, te ipsum divides, & alteram tui partem Deo, alteram a) *Vejovi* addices? Quæ tanta animi mollities est, aut quæ perversitas, nos, quos honestum esset propter mortales dominos quamlibet mortem oppetere, quique b) id in aliis laudamus, metu frangi, & ab officio & pietate erga Deum immortalem deduci? *S.* Quid ergo censes? *A.* Subeundum quemvis cruciatum potius, & fortiter occumbendum, quam tantillum modo de via deflectendum. *S.* O masculum pectus: laudo te: equidem ita sentiebam, sed volui quid animi haberes tentare. Verum edicitur silentium, & video in loco edito præconem: audiamus quid proclamet. *P.* Pax sit rebus. Edico vobis, qui

N 4

ex

a) Diabolo.

b) Eos laudamus, qui propter mortales dominos mortem oppetunt.

ex quacunque natione, populo, lingua, præsentes
 adestis, ut simul atque sonum audietis tubæ, tibiæ,
 citharæ, sambucæ, psalterii, symphonix, & reli-
 quorum concentuum, procumbatis & signum au-
 reum adoretis, quod Rex Nabuchodonosor eri-
 gendum curavit. Quod si quis non paruerit, con-
 tinuo in igne calentem fornacem injicietur. *S.*
 Deum immortalem, quod scelus video? Eone
 impietatis & insanix prolabi homines, ut id tan-
 quam Deum colant, quod hominum manu fa-
 ctum, homine deterius est & inferius. *M.* O ve-
 saniam! illud vide sis, ut prociderunt omnes?
 Ego certe centies mori malim. *D.* Videtisne il-
 los tres Judæos, qui non procubuerunt? *A.* Vi-
 deo: enunciandum id est regi. *D.* Recte sane
 eamus ad eum. *A.* Adeone concidisse constan-
 tiam, ut in tanto numero nullus sit, quem non
 labefactaverit metus? *D.* Optamus tibi, Rex, vi-
 tam quam longissimam. Tu edicto cavisti, ut
 omnes audito cantu musico procumberent: &
 aureum simulachrum adorarent: rebellibusque
 pœnam descripsisti, ut igni cremarentur. Nunc
 homines quidam Judæi, quos tu procurationi Ba-
 bylonicæ præfecisti, Sidracus, Mesacus, & Abed-
 nego, tuum edictum contemnunt, neque eosdem
 tecum Deos colere, neque statuam adorare cu-
 rant. *N.* Ita ne est? Ergo invenientur, qui
 meum imperium detrectent? Ergo ego non
 maximus? Properate, adducite eos propere.
D. Fiet. *N.* Jam ego eos docebo, quid sit mihi
 non obedire: jam efficiam, ut sciant, me esse
 Regem.

Regem
 N. Ita
 vos n
 statua
 faltem
 ficis,
 nus in
 est De
 hil sur
 deam
 potest
 bus, o
 ita ef
 Deos
 naren
 dem:
 in os
 jicite
 qui n
 exerc
 te. I
 fles:
 volo:
 quid p
 vobis
 e) Cu
 anir
 d) Int
 e) Est
 f) Pri
 feru

Regem. *D.* Adducimus tibi homines, o Rex!
N. Itane est Sidrace, Mesace & Abednego, ut
 vos neque meos Deos veneremini, neque auream
 statuam a me erectam adoretis? Quid ^{e)} nunc
 saltem non estis parati, auditis concentibus mu-
 sicis, accedere ad eam? Nam nisi facitis, proti-
 nus in fornacem immitemini. ^{d)} Ecquis vero
 est Deus, qui vos a meis manibus liberet? *S.* Ni-
 hil sumus solliciti, quomodo tibi ad ista respon-
 deamus. Est Deus, quem nos colimus, qui &
 potest nos ex flammis servare: & ex tuis mani-
 bus, o Rex, profecto servabit. Quod etsi ^{e)} non
 ita esset, tamen omnino (ne tu erres) neque
 Deos tuos coleremus, neque ante statuam incli-
 naremur. *N.* Proh Deum atque hominum fi-
 dem: tanta esse quenquam audacia, ut ausit mihi
 in os repugnare? ^{f)} Ite, comportate ligna, sub-
 jicite igni alimenta, efficite eum septuplum hujus,
 qui nunc est. Vos vero, o fortissimi viri totius
 exercitus, comprehendite hos tres viros, colliga-
 te. Eja, quid statis? nihil opus est detrahere ve-
 stes: vincite una cum omni amictu. Hem sic
 volo: præcipitate eos in flammam, videamus
 quid possit eorum Deus. Properate ignavi: ego
 vobis hoc sceptro comminuam capita. Papæ,
 N 5 videte

^{e)} Cupiebat eis parcere, itaque non statim in eos
 animadvertit.

^{d)} Intoleranda hominis impiaque superbia.

^{e)} Etsi non esset nos servaturus.

^{f)} Principes pietatem suis imperiis anteponi ægerrime
 ferunt.

videre ut g) flamma eos hauserit, qui ipsi in flammam alios conjecerint. Sed quid? o rem miraculi plenam: quid ego video? Eho, mei proceres, nonne tres viros in ignem constrictos injecimus? *P.* Factum, Rex. *N.* Atqui ego video quatuor viros solutos in media fornace ingredienti, illæsos & indemnes: quorum h) quartus forma est augusta, & plane divina. O rem inauditam! Accedam propius ad ostium fornacis. Heus Sidrace, Meface, & Abednego, summi Dei cultores, excite huc. *S.* Adsumus, o Rex, e torrida flamma divina benignitate erepti. *Pr.* Dii boni, quid hoc rei est? quanta miracula hodie cernimus? Videte subditi, ut ignis in horum corpora nullam vim habuerit: ut ne pilus quidem crematus sit: ut amictus integri, nulla flammæ nota iniusti sint. *N.* Gratias ago Deo Sidraci, Mefaci & Abednegonis, qui genium suum miserit ad liberandum sui cultores: qui ipsius fiducia nixi, spreto Regis edicto, maluerunt sua corpora ad cruciatum tradere, quam ulli Deo, præterquam suo, ullum cultum aut honorem habere. Itaque i) decerni placet, decretumque in omnibus omnium linguarum nationibus & gentibus promulgari, ut qui male de hoc Deo dixerit, turpissimo exitio plectatur, ejusque domus publice-

g) Sic impiis accidit, ardebunt aliquando, quod in pios sævierint.

h) Is erat Dei genius.

i) Miraculis ad religionem interdum alliciuntur, qui verbis non potuerunt.

tar &
mine
sens a

Ma
quam
colere.
Princ
mediis

A
Baby
plana
Chal

Nu
idone
fi cur
R. R
divi,
tibi h
neve

a) M
vin
fic
cu
fiar

tar & evertatur, ut illius facinus memoria & nomine loci notetur. Nam præter hunc unum præfens ac salutis præpotens Deus nullus est.

SENTENTIA.

Maxima pars mundi homines magis metuit, quam Deum. Mori satius est, quam simulachra colere. In justissimum quemque gravissime sæviunt Principes hujus mundi. Deus suos novit vel ex mediis flammis eripere. Pii patiendo vincunt.

BALSASAR. Dan. 5

ARGUMENTVM.

Accersitus ex matris consilio a Balsasare Babylonix Rege Daniel vates, ei legit & explanat scriptum manus in pariete, quod Chaldæi non potuerant.

Balsasar, Regina, Daniel.

Nullum ne esse e vobis, qui hoc legere & explanare possit? O homines ad nullam rem idoneos. Quid attinet vos in tanto honore esse, si cum maxime opus est, tum minime potestis?

R. Regem multum diuque salvere jubeo. Audivi, ut tu te crucies & æstues, quod nemo possit tibi hoc scriptum enucleare. Sed ne te afflicta, neve tantopere pertimesce. ^{a)} Vir est quidam in

^{a)} Mirum est, Daniele Balthasari non ante omnes divinos venisse in mentem, præsertim ab ipsius patre sic honoratum. Sed sic est: falsi vates aulas sic occupare solent, ut verorum aut nulla aut certe sera fiat mentio.